

Løgmaður eigur at taka avleiðingarnar og leggja frá sær

Oddagrein

TAD er ringt at finna orð fyr tað, sum er hent á politiska pallinum í vikuskiftinum. Orð lógmans í útvarpsendingini sunnumorgunin tóku bakstaviliga alt Føroya fólk á bóli. Samráðingarnar við fólkaflokkinn vóru endabæruttan úrslit og lögmaður tók sær nú tann rætt, sum er fyrrskrivandi honum í nýggju stýrisskipanarlógini: at skriva út nýval -uttan at spyrja nakran eftir. Edmund Joensen almennakunngjardi fyr allar verðini, at hann mánamorgunin fór at skriva út nýval. Hann vildi ikki hoyra talan um kravið/ymskið frá fólkaflokkinum um at fáa eina orðing í samgonguskið um at kanna stjórnarligu viðurskiðini millum Føroyar og Danmark. Soleingi hann var lögmaður skuldi hetta málið ikki nettast. Í sama viðfangi mutiði hann eisini okkurt um ætlanir javnaðarflokksins í hesum spurningi. Hver skal siga - valstríðið var longu byrjað!

HESI úttalið komu fullkomiliga óvart á tey fólk, sum leygarkvæld og sunnunnat høvdu tingast um at skipa eina nýggja samgongu. Sjálv lógmansins egnu menn vistu um nýggja. Formaðurin í tingbóli flokksins segði við ÚF á middegi, at sambandsflokkurin var imóti nývali og at umboðini fyr flokkarnar, ið tindaðust vóru samd um høvduðslutimar í einum samgonguskiði eisini orðingina um ríkisrættarligu viðurskiðini. Tað, sum síðani hendi í sambandsstjórnunum í Tróndargøtu nr. 16, sigur okkum so mikið, at lögmaður eftir hetta er tikin av ræði av sínum egna flokki. Hann mátti eta í seg aftur orðini um nýval.

AT lögmaður í ÚF og SVF kortini slær alt upp í glens og bráðliga tosar um at fara út við opnum sinni - er einki minni enn at halda alt Føroya fólk fyr tað turra spott. Var nærur skomm skapt í formanni sambandsflokksins tók hann avleiðingarnar av egnu orðum og gerðum sínum og fór frá bæði sum lögmaður og formaður í sambandsflokkinum. Við fráboðan síni í útvarpinum sunnumorgun og við kúvending síni í ÚF á kvæði í einum so stórum ávarsmáli sum at brúka rætt sín til at útskriva val, hevur lögmaður vist, at hann er ikki búgvin til at verða sitandi í landsins hægsta embætti. Kanska fólk nu betur duga at skilja, hví javnaðarflokkinn ongan annan útveg sær enn at taka seg úr samgonguni. Tað, sum leiðslan í javnaðarflokkinum aftur og aftur hevur gjørt vart við og biðið baklandið hjá lógmanni, nevniliga tingmanning sambandsflokksins, taka til viðgerðar, tað gjørdi hon lóksins men ikki fyrr enn egni formaður tess hevði givið henni somu viðferð sum hann nú í eina tíð hevur givið sínum samstarvspartnara í samgonguni, javnaðarflokkinum.

VIT halda tað er óheppið fyr mong viðurskið í landinum, at javnaðarflokkurin ikki er við í Tinganesi meira. Her hugsa vit um tiltiknu fólkaflokksslanguna í landskassan, sum bráðliga fer at vera virkin aftur, um Framhaldsfasta, um almanna- og sjúkrabúsverkið, um skúlaverkið og um umsitingina av einum komandi oljuríkiskem, har tað er so umráðandi at tryggja, at ikki nakrir fáir spekulantar sleppa at gera sær dælt, meðan Føroya fólk verður við sviðið soð. Men vit duga eisini at siggja, at javnaðarflokkurin hevði einki annað val, tí lögmaður fyr ein og hvønn pris vildi sleppa sær av við flokkinn. At tað ikki eydnabist at sannfæra tingfólk sambandsflokksins um óvirðiliga og miðvísu ætlanir lógmans má í dag sigast at vera spell. Ikki fyrr enn ego-politikur lógmans gekk teim um sjálvum ov nær kendu sambandsstingmenn seg tingvæðar at seta sín egna formann uppá pláss. Hetta er ein staðfesting av stóðu javnaðarflokksins til sama lógmann.

FÓLKAFLOKKURIN hevur dugað væl at telva í hesum leiki. Hann fær nú aftur atgongd til landskassan, og hvat tað vil siga fáa vit skjótt at siggja. Ogu nu lögmaður er settur uppá pláss av sínum egnu hevur hann ikki tann trupulleikan at dragast við eins og javnaðarflokkurin. Við eini identitetsleysari og einkivilandi Fyking í síni "hulu hendi" hevur fólkaflokkurin fullkomiliga fritt spæl. Gamla sjálvstýrinum líkt er tað gott klípi allastaðni. Tað vit fara at siggja í næstum verður um ikki opinlíst beinanvegin so í hvussu er kamufleraður fólkaflokkspolitikkur.

Sosialurin

Viðmerking

Viðmerkingar til ætlanina hjá lógmanni at útskriva nýval:

Hevur lögmaður heimild at útskriva nýval í einum og hvørjum føri?

Kann grein 6 standa einsamøll?
Eingin ivi er um, at lögmaður sambært grein 6 kann útskriva nýval, men kann hon standa einsamøll?

Neyvan.
Tá broytingin í stýrisskipanarlógini var til 1. viðgerð tann 6. apríl 1994, bleiv gjørt greitt at tað hevði lögmaður ikki.

Viðmerkingar til lógina - grein 6:

«Nevndin heldur, at rættur eigur at verða givin lógmanni at skriva út nýval sum ein avleiðing av tankanum aftanfyr valdsbýtinum í gr. 1, at teir triggir stovnarir, sum hava valdið, skulu ansa eftir, at javnvág er teirra millum. Soleiðis kann lögtingið krevja, at landsstýrið fer frá, hinvegin má so landsstýrið við lógmanni á

odda eisini kunna krevja, at nýval verður hildið».

Eisini landsstýrið
Hóast heimildin liggur í hondum lógmans, so skal kortini landsstýrið eisini samtykkja nýval, tað er tað, sum stendur í viðmerkingunum, og viðmerkingarnar eru gjørdar just orsakað av at lögmaður í tíð og ótíð ikki skal misnýta sið vald um at hóttá við vali.

Eisini skal havast í huganum, at tað um tað mundið tá lögmaður hótti við nývali sunnumorgunin í einum politiskur meiriluti at skipa samgongu, og at lögmaður heilt greitt «gjørði seg inn á viðmerkingarnar» í grein 6 tá hann av sínum eintungum hótti við at útskriva nýval, eisini tí at tað við hesum «meirilutanum» varð javnvág millum

samb. viðmerkingunum hevði ikki tikið støðu, men «bert» lögmaður. Hendingarnar seinastu dagarnar prógva til fulnar, at neyðugt er at gera greitt, at lögmaður má kunna loysast úr embætínum uttan at neyðugt er at útskriva nýval.

Kunnu ikki hava ein lögmann, sum hóttir

Tað sigur seg sjálv, at eingin politisk skipan fæst at virka um so er, at lögmaður upp í saman hóttir við nývali, hóast allir aðrir møguleikar ikki eru royndir, og tí er neyðugt, at politiska skipanin ger upp seg sjálva, og avmonterer møguleikan hjá lógmanni at gera seg inn á hugsanina aftanfyr grein 6 í stýrisskipanarlógini.

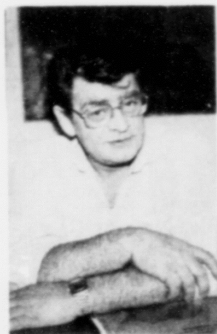
Lasse Klein, tingmaður

teir triggjar stovnarir tá vit hava í huganum hugsanina aftan fyr orðini «valdsbýtinum».

Undir viðgerðini

Tá stýrisskipanarlógin var til viðgerðar í tinginum tann 6. apríl 1994, var gjørt greitt, at lögmaður ikki av sínum eintungum kundi útskriva nýval, og tað er beint tvørurimóti tí, sum hendi. Landsstýrið

Glaseygu valdast

Nókur brilluglós hava eina sokallaða «cyclindriska korrektión» fyr bygringsfel.

Hendan snarar myndina upp á pláss hjá honum, sum hevur brekið.

Neyðugt kann verða at snara nókur fá stig, men aftur er «grada» talið nokk so stórt.

Tøluni í roknskapinum hjá Atlantsflog í 1995 eru sjálvandi bein, tí tey eru sett upp av statsgøðkendum grannskoðara. Men nevnd og stjórn í Atlantsflog tykkast í frágreiðingini, sum fylgir við roknskapinum, í forhold at hava givið eina «cyclindriska korrektión», soleiðis at snaringin gevur

eina skeiva mynd í samanberingini við undanfarin ár. Og fólk við fullari sjón, fólk við veikari sjón eins væl og tey við bygningseili, siggja nú myndina snarada.

Felagið hevur tibeit eitt gott úrslit í 1995, og vøksturin í samlaða ferðafólkatalinum gjørdi, at Atlantsflog flutti sama tal av fólkum í 1994, hóast leiðslan lorkaði sær ein munandi marknaðarpact av hondum. Hetta er spell, nú búskaparútlitini eru hjartast og ferðafólkatalið økist enn meira.

Væl eru útlitini fyr 1996 tí nógv betri, men skulu vit hava eitt trýgt grundarlag undir tveimum flogfórum, sum málið hevur verið, eigur føroyski parturin helst at liggja oman fyr tveir triðingar av øllum ferðafólkum, heldur enn ein góð helvt.

Reypíð um tað besta árið nakrantíð, skal tí takast við einum granni av salti.

1/2 millið í avlopi aftan á fullar avskrivningar í 1995, mótvægis tævi av 1/3 millið til fullar avskrivningar í 1994.

Munurin er her samanlagt 2 mill. kr., men tekur tú rentulækkjina, so er 1 millið minni goldin í 95,

tí rentustøðið er lækkað so nógv, og meðan kurstap uppá 1/2 millið var í 1994, er ein kursvinningur uppá 1 millið í 1995. Frávið er sostatt 1 1/2 mill. kr.

Samanlagt er ein inntøkvækstur uppá hesar báðar postar uppá 2 1/2 millið, sum leiðslan hvørki eigur «lodd ella deil í».

Út frá hesum kann úrslitið í 1994 eins væl sigast at vera betri enn tað í 1995.

Tekur tú úrslitið áðrenn figgarligar postar, so var avlopið 5,7 mill. kr. í 1995 og 4,6 mill. kr. í 1994.

Nettosølan var 8 mill. kr. hægri í 1995 enn í 1994, hetta tí at tiltøkini sett í verk av frákyrda stjóranum til at sanera ferðasæðlarpisrarnar vórðu fylgd íggjøgnum árið og virkaðu eftir ætlan. Men at nettoinntøkan áðrenn figgarligar postar kortini bert øktist 1 millið, kemst av, at útreiðslurnar eisini øktust við meira enn 7 millið. Samstundis øktist skuldin óneyðugt við 1,2 mill. kr. av húsakeypi.

Tvær stjórnarir eru rindaðar ein stóran part av 1995. Onnur sjálvsagt óneyðug, men tað er ikki hon hjá frákyrda stjóranum, tí hann megnaði at halda útreiðslunum 7 mill. kr. lægri, og

megnaði eisini fullan avdrátt uppá lán við 5 mill. kr. í 1994 - just tað sama sum í 1995.

Tað argar eitt sindur, at allir fjølmiðlar hava gloypt hesum reypi, uttan at nakar hevur latið við seg koma við nærri kanning. Serliga tá nevndin í Atlantsflog við hasarderadu framferð síni í 1995 setti felagið í ein ovurhonds stóran vanda fyr at kollslaga.

Undirritaði spáddi væl undan aðalfundinum hvat kursvinningurin og rentulækkjingin fóru at verða nýtt til og tað bleiv just so.

Men handan «cyclindriska korrektiónin» frá nevndini var sjálvandi moudrokið, sum skuldi «kamouflera» smokkulegalandið í nevndini, sum læt seg kroysta av einum landsstýrismanni, sum sigur, at áðrenn hann gjørdist prædikaður segði hann satt.

Í aðrari grein í dag geri eg niðurstøðu til tað kjakið, eg royndi at fáa í lag við hendan mann, sum ongantíð gav eitt heiðurligt og sannfært svar.

7. juni 1996
Atli P. Dam